

ЗВІТИ ТА РЕЦЕНЗІЇ

Шишка Роман Богданович,

завідувач кафедри господарського права
і процесу Юридичного інституту Національного авіаційного університету,
д.ю.н., професор, академік АН ВШ України

РЕЦЕНЗІЯ НА МОНОГРАФІЮ КАНДИДАТА ЮРИДИЧНИХ НАУК БАСАЯ ОЛЕКСАНДРА ВІКТОРОВИЧА «ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПІДСТАВ ВИНИКНЕННЯ ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ ТА ОБОВ'ЯЗКІВ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ»

В останні роки у науці чимало досліджень присвячується різним аспектам права інтелектуальної власності. Однак внаслідок динамічності відносин, які виникають у сфері інтелектуальної власності, постає чимало нових питань, які потребують нагального розв'язання. В цьому контексті важливим етапом розвитку науки права інтелектуальної власності можна вважати рецензовану монографію, в якій автор звертається до питання підстав виникнення цивільних прав та обов'язків у сфері інтелектуальної власності. Враховуючи відсутність у сучасній вітчизняній науці комплексного вирішення проблем підстав виникнення цивільних прав та обов'язків у сфері інтелектуальної власності, монографічне дослідження Басая О.В. набуває особливої актуальності.

Характеризуючи монографію, перш за все слід відзначити послідовність викладення матеріалу. Автором розкрито поняття юридичних фактів у сфері інтелектуальної власності, визначено права та обов'язки, які виникають у зазначеній сфері, після чого проаналізовано окремі підстави виникнення прав на результати інтелектуальної, творчої діяльності. Такий підхід дозволив достатньо повно розкрити основні проблеми, які виникають у сфері набуття прав на окремі результати інтелектуальної власності, сформулювати пропозиції щодо їх вирішення.

На підставі комплексного аналізу різних наукових концепцій юридичних фактів, автором монографії запропоновано авторське визначення юридичного факту, а також розкрито різні види юридичних складів у сфері права інтелектуальної власності.

При дослідженні прав у сфері права інтелектуальної власності автором запропоновано їх поділ за різними критеріями (залежно від можливості відчуження, змісту). Важливе як теоретичне, так і практичне значення має поділ прав, які виника-

ють у сфері інтелектуальної власності на: цивільні права та права інтелектуальної власності. В свою чергу останні поділяються на дві категорії: повні (передбачають виникнення майнових та немайнових прав); неповні (виникають лише майнові чи немайнові права). В свою чергу майнові права запропоновано поділити на: загальні (виникають щодо всіх об'єктів інтелектуальної власності) та спеціальні (виникають щодо окремих категорій об'єктів права інтелектуальної власності).

Слід особливо відзначити дослідження автором в окремому підрозділі монографії обов'язків, які покладаються на учасників правовідносин у сфері інтелектуальної власності.

Науковою новизною вирізняється підхід до розподілу підстав виникнення цивільних прав у сфері інтелектуальної власності на приватноправові та публічно-правові, запропонований у другому розділі монографії. Враховуючи різний характер підстав виникнення прав на окремі результати інтелектуальної, творчої діяльності, їх чисельність, слід відзначити, що автору вдалося достатньо повно розкрити їх сутність та особливості, визначити проблемні аспекти, пов'язані з неповнотою правового регулювання, та сформулювати пропозиції щодо їх врегулювання.

Слід позитивно оцінити приділення належної уваги дослідженню у третьому розділі монографії договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності, як однієї з найпоширеніших підстав їх виникнення. Цікавим з практичної точки зору є характеристика непоіменованих договорів у сфері права інтелектуальної власності, до яких автором віднесено, зокрема, договір про уступку прав на отримання патенту, який не отримав належного правового регулювання.

Практичне значення має пропозиція автора щодо поділу договорів, які укладаються організаціями колективного управління авторськими та суміжними правами, на дві категорії: договори про надання права на використання результатів творчої діяльності (ліцензійні договори) і договори, що визначають порядок виплати винагороди за використання фонограм, відеограм, опублікованих в комерційних цілях.

У четвертому розділі автором розкрито особливості спадкування прав у сфері інтелектуальної власності. Виділено два порядку спадкування прав – спрощений та реєстраційний. На підставі аналізу законодавства у сфері права інтелектуальної власності визначено проблемні питання, які виникають у зв'язку зі спадкуванням прав інтелектуальної власності, зокрема щодо набуття спадкоємцями права на відновлення чинності патенту.

Основні результати дослідження, висновки та пропозиції автора достатньо повно сформульовано у висновках монографії.

Наукову достовірність цієї праці забезпечує, зокрема, її джерельна база. Авторіві вдалося висвітлити основні наукові концепції за темою дослідження, проаналізувати положення законодавства України та окремих зарубіжних країн, а також практику його застосування.

Монографія Басая О.В. є самостійною, завершеною працею, яка буде корисною як для науковців, так і для практичних працівників, авторів, творців та усіх, кого цікавлять проблеми виникнення прав та обов'язків у сфері інтелектуальної власності.

В цілому монографія Басая О.В. безперечно є досить важливим внеском у подальший розвиток права інтелектуальної власності, матиме практичне значення для науки в цілому.